

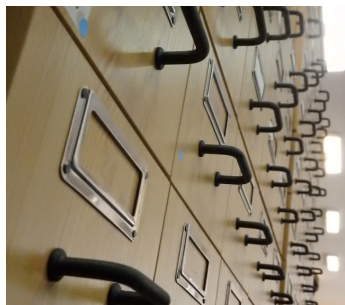

A KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSE A COVID-19 JÁRVÁNY IDEJÉN

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára

► **DR. TAMÁSI BALÁZS**

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára

Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemen a Kormány járványügyi intézkedései alapján 2020. március 12-től kezdődően szünetelt a megszokott, az oktatók és a hallgatók személyes, egy légtérben megvalósuló kapcsolatán alapuló tanítás, március 19-étől pedig az Egyetem áttért a digitális távoktatás módszerére. 2020. március 13-ától az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára a járványügyi veszélyhelyzetre vonatkozó rektori rendelkezésekkel összhangban bizonytalan időre bezárt és szolgáltatásait online formában biztosítja. Ebben a helyzetben a munkatársak egészségét is teljes mértékben védeni kívántuk, alapvetően támogattuk a veszélyeztetett korú és iskoláskorú gyermekes szülők otthonmaradását, de a szigorú épületbezárások miatt végül mindannyian otthonról végezzük olvasószolgálati és belső könyvtári munkáinkat (home office). A legutóbbi két rektori rendelet alapján egy hónappal meghosszabbodott a szorgalmi és vizsgaidőszak július végéig, amely további olvasói igényeket generált. Kivételes esetre, egyes vizsgatípusok lebonyolítására az

egyik egyetemi épületszárnyat megnyitották. A Könyvtár viszont a másik épületrészben található, amely előreláthatóan július végéig zárva tart. A tervezett részleges nyitás feltehetően augusztusban várható. Az erre vonatkozó stratégiát az egyetemi vezetéssel történő folyamatos konzultáció alapján alakítjuk ki. A kezdetektől fogva rendszeresen hírt adunk az Egyetem honlapján, ¹⁵ Facebookon, ¹⁶ továbbá e-mailben a szolgáltatásokat érintő változásokról. A Könyvtár megnyitásával kapcsolatos előzetes vezetői egyeztetés a Rectori Tanács keretében történik, a higiéniai rendelkezések és intézkedések meghozatala az Egyetem főtitkárának a feladata.

Az olvasószolgálati munkákat március 13-ától otthonról látjuk el, különös tekintettel az online oktatással kapcsolatos igényekre, amelyek főleg adatbázisokkal kapcsolatos tájékoztatást és elektronikus dokumentumszolgáltatást jelentenek. Az olvasószolgálatos kolléga pár naponta információval látja el e-mailben az egyetemi oktatókat és olvasókat a vírus idején távolról elérhetővé tett előfizetett, vagy eddig számunkra nem elérhető hazai és külföldi adatbázisokról (JSTOR, EBSCO, ADT, külföldi kiadói adatbázisok, hazai könyvkiadók, Akadémiai Kiadó, Szaktárs adatbázisai stb.). Úgy tűnik, hogy a külföldi adatbázis-szolgáltatók a járvány miatt nagyobb számban ajánlanak fel ingyenes próbáhozáférési lehetőségeket az intézménynek. Legutóbb a ProQuest Ebook

Central 183 ezer e-könyvet tartalmazó csomagja vált két hónapra távoli eléréssel hozzáférhetővé az olvasóink számára. Folyamatosan felhívtuk eddig is a figyelmet a már digitálisan OA elérhetővé tett saját digitalizált tartalmainkra ► (több mint 400 db tudományos, monografikus könyv). Tanulság, hogy az eduID hozzáférés kialakítására mihamarabb szükség van, mert a távoli elérés VPN hozzáféréssel egyelőre csak pár kolléga számára biztosított. A Könyvtár olvasószolgálati e-mailjére érkezett kérdések megválaszolását és a szaktájékoztatót folyamatosan végezzük. Gyakoriak voltak eddig a szakirodalmi, bibliográfiai hivatkozásokkal kapcsolatos kérdések, amelynek csak egy részére tudtunk választ adni. A dokumentumok fizikai kölcsönzése általában szünetel, hogy elkerüljünk bármilyen kontaktust (személyes, dokumentumok) és lehetőséget a fertőzésre. Amennyiben a kölcsönzési idő a bezárás kezdetének hetében, vagy azt követően járt le, akkor azt az újraindítás hetének végéig automatikusan meghosszabbítottuk. A kölcsönzési igények felmérését elkezdjük e-mailben, hogy a várható részleges megnyitásra fel tudjunk időben készülni. A dokumentumok raktári előkészítését addig is kizárólag belső munkákhoz, rendkívüli oktatói kérésekhez, vagy külső kutatók számára történő digitalizáláshoz végzik a raktárosok heti egyszeri alkalommal.

A Könyvtár belső munkáit a lehetőségekhez képest megfelelően, szokott módon tudjuk otthonról folytatni. A Könyvtár működésével, irányításával kapcsolatos **vezetői és adminisztratív feladatokat** zavartalanul ellátjuk. Érdekes kísérőjelensége ennek az időszaknak, hogy a vezetés szakmai szervezetekben – az EISZ PT-ben, EKE elnökségben, valamint az EKK-ban – vállalt szerepkörével

járó feladatok száma és intenzitása megnövekedett, és ezzel kapcsolatban a telefonon, vagy e-mailben történő kommunikáció meghatványozódott. Ezek közül az egyik az egyházi könyvtárak és gyűjtemények 2020-as ADT előfizetői körének megszervezése, képviselte és tájékoztatása az Arcanummal folytatott tárgyalásokról. A központi és igazgatói e-mail-címekre érkező levelek megválaszolása rendben és időben történik, emellett érkeznek nyomtatott levelek is, amelyeket hetente egyszer a Rectori Hivatal vezetője iktat az épületben és továbbít számunkra szkennelve. Ezeket e-mailben válaszoljuk meg lehetőségek szerint. A pályázatírás és eddigi pályázati adminisztráció zavartalanul folytatódik, de a nyertes pályázatok megvalósításának határidejét a járvány miatt módosítani kellett. Az **állomány gyarapítása**, főként a nyomtatott könyvek vásárlás útján történő beszerzése a várható költségvetési megszorítások miatt átmenetileg szünetel, a korábban előfizetett folyóiratokra ez nem vonatkozik. A kollégák autopszia nélkül otthonról folytatják

a **feldolgozó, katalogizáló munkát**. Ennek során távoli elérésben a példányrekordok egységesítését és szabványos leírását készítik az IKR-ben (Aleph). Munkájukról hetente pontos listával számolnak be. Soha nem gondoltuk volna, hogy a korábban más miatt távolról, home office-ban végzett katalogizálás és annak profivá fejlesztett gyakorlata ilyen hasznosnak fog majd bizonyulni! A tartalmi feltárásban jártas kolléga az Olvasóterem szabadpolcos revízióját végzi virtuálisan, ennek során a korábbi és a kurrens állomány eddig ki nem helyezett példányait válogatja, továbbá a korábban elmaradt ETO szerinti tartalmi feltárást pótolja. Az olvasószolgálati kolléga a profilidegen könyvek leselejtezésével kapcsolatos előválogatást folytatja.

Az **állományvédelmi digitalizálást** és az ahhoz kapcsolódó munkákat (szkennelés, javítás, OCR, metaadat, archiválás, adatbázisba feltöltés) egy saját alkalmazásban álló kolléga és egy MaNDA Forum Hungaricum által fizetett munkatárs végzi az otthonukban kialakított ideiglenes műhelyben. Ehhez két-, háromheteente a digitalizálási stratégia részeként meghatározott dokumentumlista alapján a raktáros kolléga készíti elő a könyveket. Restauráló műhely hiányában a könyvrestaurátori munkák szünetelnek. A restaurátor munkatárs folyamatban lévő **állományvédelmi feladatokra** ír stratégiai tervet, amely például egy korábban penészesé vált és csak részben fertőtlenített

értékes remittenda állomány további megmentésére, vagy esetleges megsemmisítésére vonatkozik. Ezen kívül a közeljövőben beadni tervezett állományvédelmi pályázatokon dolgozik. Árajánlatokat kér folyamatban lévő pályázatokhoz és középtávon tervezett felújításokhoz. Raktárosaink új raktári jelzetstruktúra kialakításához méri fel az állományrészeket úgy, hogy a latin és héber betűs könyvek példányadatait gyűjtik össze az elektronikus állományleltár alapján a megjelenés éve szerint. Követve a járvány hatására még inkább előtérbe kerülő online szolgáltatásokra vonatkozó igényeket, **virtuális kiállítást** készítünk júniusban az eddig digitalizált anyagok kép-illusztrációiból. ►

